

Schepping en herschepping

Blijf niet staren
op wat vroeger was.

Sta niet stil in
het verleden.

Ik, zegt Hij,
ga iets nieuws beginnen
het is al begonnen,
merk je het niet?

Huub Oosterhuis

Deze aan Jesaja ontleende woorden vormen de inspiratie voor deze speciale uitgave van OKe. Veertig dagen - vanaf Aswoensdag - begeven wij ons op weg naar Pasen. Deze OKe wil daarbij in twee opzichten een gids zijn. U vindt hier praktische informatie over vieringen, sobere maaltijden en andere activiteiten. Maar daarnaast is het ook een inhoudelijke gids: waar gaat het over in de veertigdagentijd en wat betekent Pasen? ➤

Vervolg pagina 1

Onze pastores bezinnen zich op de actuele betekenis van de scheppingsverhalen. Ook met de kennis van nu blijft het scheppingsverhaal uit Genesis lezenswaardig. We worden opnieuw getroffen door het wonder van licht en duisternis, van land en zee, van planten en dieren, en bovenal van de mens.

Dat wonder wordt gesymboliseerd door het ontpoppingsproces van de vlinder. Beelden van de zeven stadia van de ontpopping illustreren deze OKe. Daarmee is de vlinder een symbool van herschepping, van het nieuwe begin van Pasen.

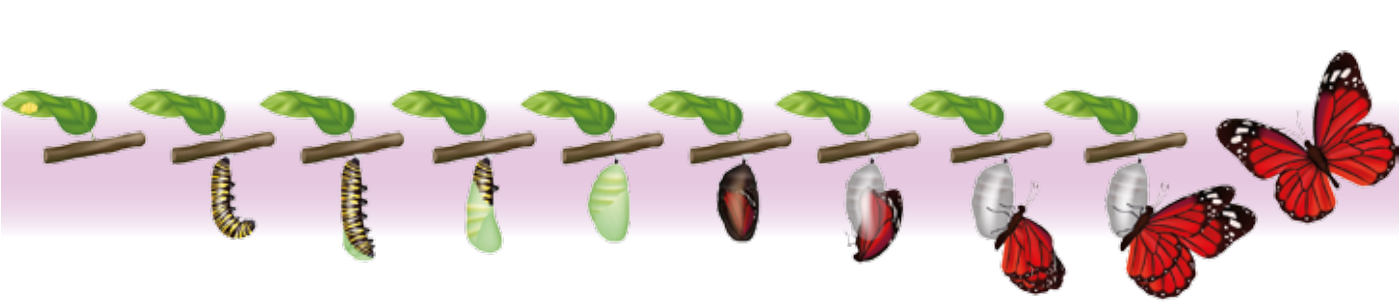
Maar eerst is er aandacht voor de Goede of Stille Week waarin christenen het lijden en de kruisdood van Jezus herdenken. Lijden hoort bij het leven, bij de schepping. Niemand ont- komt aan ziektes, ongelukken of natuurrampen. Nog triester

is het lijden dat mensen elkaar aandoen in grote en kleine conflicten. En vergeet ook niet de aantasting van de schep- ping vanwege economische belangen. We zijn ons allemaal bewust van dat menselijk tekort.

Is dat het laatste woord? Of is een herschepping mogelijk, kunnen we opnieuw beginnen? Volgens Jesaja wel. Dat nieu- we wordt gevierd met Pasen, het feest van de Opstanding.

Het verhaal van Jezus leert ons dat lijden en dood niet het laatste woord hebben. En het bijzondere van Pasen is dat wij – misschien wel dankzij onze pijn, ons verdriet, onze butsen – dit mogen ervaren en vieren: *het is al begonnen, merk je het niet?*

Koos van der Bruggen

Colofon

De scribenten van dit deel voor de veertigdagentijd én Pasen zijn:
Marc Aldewereld, Koos van der Bruggen, Jan Brussee, Martine Delver, Iris van der Heul, Geert ter Horst, Pieter Kleingeld, Gerrie Kooijman, Marion Kuiper, Nereida Lugo Flores, Bert Noordhuis, Alice Siepeling, Rian Veldman, Aart Verburg, Claire Visée, Peter Winnubst.

Deelredactie: Koos van der Bruggen, Martine Delver, Iris van der Heul, Geert ter Horst, Nereida Lugo Flores, Alice Siepe- linga, Elizabeth Yamashita.

Eindredactie: Martine Delver, Johan de Gier, ds. Iris van der Heul, Els van Leuken, Elizabeth Yamashita.

De redactie hoopt dat deze speciale uitgave van OKe u inspireert, en wenst u een beteke- nisvolle veertigdagentijd en een zalig Pasen.

Liturgie avondgebeden

In de avondgebeden zoeken we midden in de week, midden in het leven, naar bezinning en verstillig. Dit jaar gaan we de stilte in met een Taizélied op een tekst van Dietrich Bon- hoeffer: ‘Aber Du weißt den Weg für mich’.

Na een moment van stilte zingen we een lied waarin we God zegenen om zijn voortgaande scheppingswerk: ‘Geze- gend die de wereld schept’. Zoals God de schepping zegent, zo zegenen wij op onze beurt de Schepper en houden zo de kringloop van zegen en lofzang gaande. We sluiten onze gebeden af met een avondgebed dat Bonhoeffer schreef in gevangenschap. Zo gaan we op weg naar 9 april, de dag waarop Bonhoeffer 75 jaar geleden werd geëxecuteerd en hij zijn laatste woorden sprak: “Dit is het einde, voor mij het begin van het leven”. Zo gaan we ook op weg naar Pasen en gedenken Gods grote daden (magnalia Dei) van schepping en bevrijding.

Gaat u mee, zes weken lang op weg langs de zes dagen van de schepping?

Heleen van Diggele, Cor de Jong, ds. Rian Veldman

Vasten
Tijd voor inkeer en gebed

Op Aswoensdag begint de vastentijd. Het woord vasten komt in de bijbel regelmatig voor. Daarmee kunnen wij veel leren over de betekenis en de lading van dit woord.

Zo wordt in de bijbel duidelijk dat ‘vasten’ niet alleen te maken heeft met een uiterlijk zichtbaar gedrag, maar dat ‘vasten’ ook vraagt om een innerlijke ommekeer. Een wil om te kijken naar het eigen gedrag, indien dat afstand creëert tot de Vader. In Mattheüs zegt Christus hierover: *‘als gij vast, zalft dan uw hoofd en wast uw gezicht, om niet aan de mensen te laten zien dat gij vast, maar vast voor uw Vader die in het verborgene is en uw Vader die in het verborgene ziet, zal het u vergelden’* (Willi- brordvertaling). Hier wordt gesproken over vasten als een op het innerlijk gerichte periode om meer tijd te maken voor *persoonlijk* gebed, voor reflectie op *onzelf*, spijtbetuiging over *ons eigen* gedrag, voor *onze persoonlijke* ontmoeting met de Heer.

Vasten niet als een uiting om devoot over te komen, niet omdat het moet of omdat het van buitenaf zichtbaar moet zijn.

Maar vasten als een tijd van bewuste innerlijke houding, van bewustzijn van onze gedachten, van ons gedrag en van een bewustzijn van de woorden die we spreken.

Vasten is niet alleen aan de veertigdagentijd gebonden. Je kunt het ook doen om jezelf meer open te stellen om Zijn stem te horen. In tijden van nood, wanneer je voor een moeilijke beslis- sing staat, kun je vragen om raad, vanuit vasten in gebed zoals ook de eerste christenen dat deden.

In de oecumenische viering van Aswoensdag gaan ds. Aart Verburg en ik samen voor; de PGO-cantorij zingt. De collecte is bestemd voor de statushoudersbijeenkomst, een jaarlijkse lokale ontmoeting tussen statushouders en leden van de Oegstgeester kerken.

Diaken Peter Winnubst

Sobere Maaltijden

De Sobere Maaltijden worden op alle vier woensdagen van maart en op 1 april gehouden in Willibrords Erf, het gebouw naast de Groene Kerk. De deur is open vanaf 17.45 uur. De maaltijd start om 18.00 uur.

Aanmelden via inschrijfflijsten in de kerken of bij Alies van Tuijl: aliesvantuijl@hotmail.com of 071 - 515 00 45, uiterlijk op de maan- dag die voorafgaat aan de Sobere Maaltijd van keuze. Er is plaats voor maximaal 60 deelnemers.

Na de maaltijd kun je deelnemen aan het Avondgebed in de Groene Kerk.

God zei: 'Er moet licht komen.' De eerste dag.

Berensjiet

*Gods eerste woordje bij het scheppen,
in medias res mag je wel zeggen,
alles nog in de zandbak en met beesten,
zich van geen enkel kwaad bewust
en zonder Babylonische verwarring.
Maar na de nodige volksverhuizing,
klankverschuiving en gezichtspuntwisseling
sta je nog steeds te kijken van
direct zo'n treffende trouvaille,
want inderdaad: berenshit.*

De dichter Rob Schouten en de beeldend kunstenaar Eli Content zijn beide schepers. Ze scheppen plezier in het spelen met woorden en met letters en doen zo op hun manier aan herschepping. In dit geval met het eerste woord uit de bijbel: be-ren-sjiet, oftewel in den beginne...

Eli Content speelt met licht en donker maar vooral met de Hebreeuwse letters. Hij is er verliefd op, omdat ze in zijn beleving iets magisch en symbolisch hebben. Je kunt er een verhaal mee vertellen. Rob Schouten speelt met wat heilig is en wat onrein is: berenshit.

Waar de Schepper zag dat het goed was, voelt de dichter zich

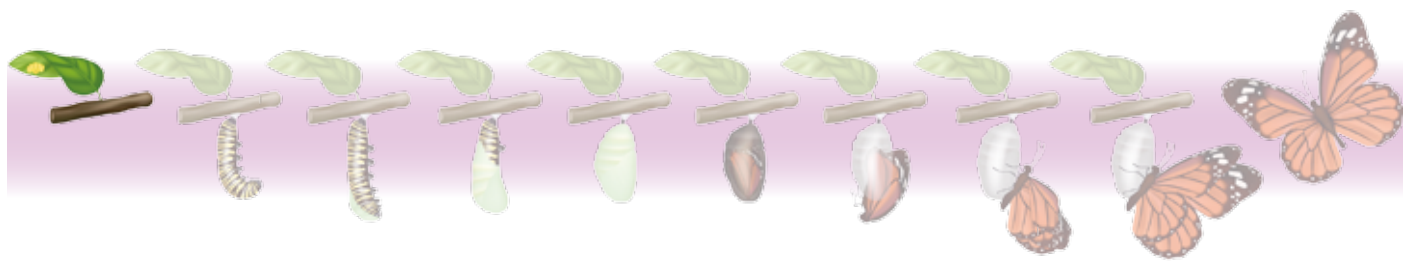

*Zonder titel, 2017-2018,
Eli Content (1943).
Collectie kunstenaar/
courtesy Galerie Onrust,
Amsterdam,
foto: Peter Cox*

verloren in de chaos die hem omringt. Dat raakt aan de pointe van het scheppingsverhaal. Dit verhaal stelt je in staat om met God mee te kijken naar de situatie waarin je *nu* leeft. En dan komt meteen de schrik. Het blijkt dat het er op aarde beroerd aan toegaat. De diagnose luidt: 'woest en leeg' *tohoe wabohoe*.

Het scheppingswerk van God is zijn antwoord op de chaos. Volgens dit verhaal is schepping dus niet iets maken uit niets, maar orde brengen in de chaos. Hij is al bezig met het scheiden van wat licht is en wat duister, nu wij nog.

Ds. Rian Veldman

Sobere Maaltijd, 4 maart, De Gideons

De organisatie werd in 1899 door twee vertegenwoordigers in de zakenwereld opgericht. Deze mannen ontmoetten elkaar in het hotel waar zij overnachtten en startten daarna met bijbelverspreiding in de Verenigde Staten. Sinds de oprichting zijn er al meer dan twee miljard bijbels verspreid. De organisatie wereldwijd bestaat uit 12.000 afdelingen in 200 landen. Momenteel zijn er meer dan 300.000 mensen die de bijbeluitdelingen verzorgen. Alle leden zijn aangesloten bij lokale kerken. In Nederland zijn er vijftien lokale afdelingen van de Gideons. In ons land zijn

er sinds 1948 al bijna twee miljoen bijbels verspreid. De Gideons delen de bijbels voornamelijk uit aan de leerlingen van de lagere klassen van de middelbare scholen. Ook aan studenten worden de bijbels uitgedeeld tijdens de informatiemarkt, onder andere in Leiden. Regelmatig organiseren de Gideons spreekbeurten in kerken of andere samenkomsten.

Tijdens deze Sobere Maaltijd zal **Gerben Huisman** u meer vertellen over de bijbelverspreiding.

Voor tijd en locatie: zie pagina 3.

God zei: 'Er moet midden in het water een gewelf komen dat de watermassa's van elkaar scheidt.' De tweede dag.

Het hemeldak

De wereld is een chaos, al vanaf het begin, en chaos is beangstigend. In het begin is er alleen nog water, een soepzootje. De hele bijbel door blijft water (ook) teken van die bedreigende wanorde: onvoorspelbaar.

God brengt orde aan in die janboel. Hij brengt scheiding aan tussen het water beneden en het water boven, het hemelwater. Die scheiding noemt God de hemel. De schrijver van Genesis beschrijft het als een hemeldak dat, helaas, nogal eens wat regen doorlaat. Maar de hemel is meer dan een beschermend tentdoek. Het is ook de grens aan de menselijke ervaring. Hemel, zo heet het gebied dat uitsluitend voor Gods verantwoording is. Dat laat veel vragen open. Over wat er is na de dood, over de zin van het

leven en over het kwaad. Wie zou niet een kijkje willen nemen in de hemel?

Iemand gaf me ooit de tip om, als je opgeslokt wordt door de chaos in je leven, omhoog te kijken naar de hemel. Dan ervaar je dat je onder dat hemeldak leeft dat als een beschermend baldakijn boven je is gemaakt, zodat je voelt dat je deel bent van het grote geheel van de schepping met alle onbegrijpelijkheid van dien. Het roept je, mij in ieder geval, op tot overgave. Na de schepping van de hemel ontbreekt de zinsnede 'en God zag dat het goed was.' Blijkbaar is het feit dat de hemel voor ons bij leven geen terrein is een gegeven, zonder waardeoordeel. Niet goed en niet slecht, het is zo. Ik vind dat een troost.

Ds. Iris van der Heul

Sobere Maaltijd, 11 maart, Amnesty

Amnesty International is opgericht in 1961, toen een Britse advocaat in actie kwam voor twee Portugese gewetensgevangenen. Sindsdien is Amnesty uitgegroeid tot een gezaghebbende wereldwijde beweging. En dat is nodig. Wereldwijd worden mensenrechten geschonden, wordt de doodstraf uitgevoerd en vinden oorlogsmisdaden plaats. Amnesty voert daartegen actie: onderzoek, publiciteit, het steunen en bezoeken van gevangenen, en schrijfacties. De Willibrordparochiekern doet al jaren mee aan die schrijfacties. Elke maand schrijven

parochianen brieven aan buitenlandse politici of militairen. Zij krijgen het verzoek om politieke gevangenen vrij te laten, of te zorgen voor een eerlijk proces en een humane behandeling. Machthebbers weten zo dat er op hen gelet wordt, en de gevangenen dat er aan hen gedacht wordt. Voor christenen is het een hedendaagse invulling van een van de werken van barmhartigheid: de gevangenen bezoeken.

Koos van der Bruggen vertelt over Amnesty en over de schrijfactie.

Voor tijd en locatie: zie pagina 3.

God zei:

‘Het water onder de hemel moet naar één plaats stromen, zodat er droog land verschijnt. Overal op aarde moet jong groen ontkiemen.’ De derde dag.

Op hoop van zegen

Op de derde dag zei God dat de wateren onder de hemel naar één plek moesten stromen, zodat er droog land verscheen. Er kwam orde in de chaos van alle wateren. Door Gods spreken komen er nieuwe mogelijkheden. Zó kwam er ‘in het begin’ plek voor leven, dat uit de droge aarde kon ontspruiten. Jong groen moest ontkiemen: zaadvormende planten en bomen die vruchten dragen met zaad erin.

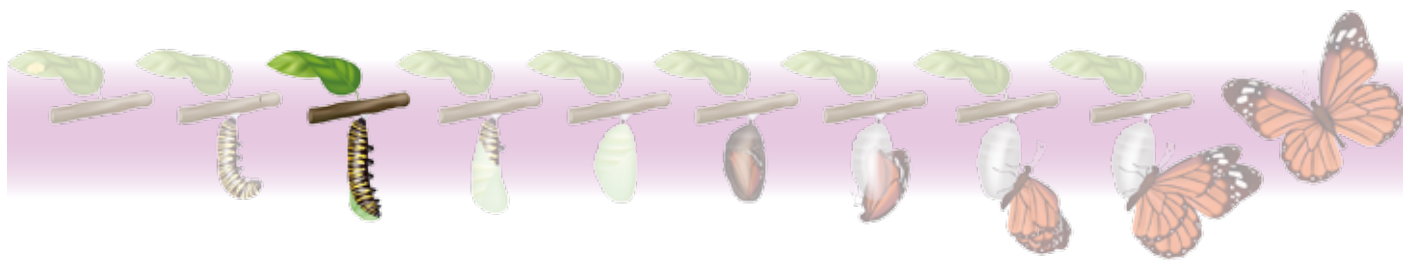
God genoot ongetwijfeld van de kleuren, vormen en geuren. En de planten en bomen gaven Hem de eer door gewoon maar te bloeien en te groeien. God gaf de planten en de bomen aan de mens als voedsel. De groene planten werden door Hem aan de dieren tot voedsel gegeven.

In onze tijd van ecologische bewustwording worden we ons (eindelijk) meer bewust van wat de planten (en dieren) ons te

zeggen hebben. De verbinding met de aarde zijn we in de loop van de tijd behoorlijk kwijtgeraakt. We halen onze aardappels tegenwoordig niet meer zelf uit de grond. Soms schillen en wassen we ze niet eens meer, maar doen we de voorgesneden plakjes zo uit het plastic in de pan. Als we naar de natuur om ons heen kijken, ‘zien’ we in de aarde onder onze

voeten een vervuilde, soms verschroeide of uitgeputte grond. Maar we zien ook een grond waarvoor een belofte van herstel geldt. Er ligt een belofte van vernieuwing van die grond, met zijn bomen, planten en struiken. Gods nieuwe wereld is komende: de doornstruik zal plaatsmaken voor een groene cipres. Heb je de krokussen al gezien? Zullen we een olijfboom planten? Op hoop van zegen.

Alice Siepeling,
pastoraal werker NGK

Sobere Maaltijd, 18 maart, Wycliffe

Marian Hagg werd in 2005 door Wycliffe uitgezonden voor het alfabetiseringswerk in West-Mali. Nu is zij consulente en coördinatrice alfabetisering en onderwijs in meerdere West-Afrikaanse landen. Ze ondersteunt collega's van taalteams die mensen helpen bij het leren lezen en schrijven van hun eigen taal. Ook helpt ze met tweetalig onderwijs: eerst de moedertaal en geleidelijk de officiële taal Frans.

Voor Wycliffe staan de moedertaal en meertaligheid centraal. Wie eerst goed in de eigen taal leert lezen, legt een

stevig fundament om verder te leren, ook andere talen. Zo kunnen mensen ook Gods Woord lezen in de taal of talen

die hen het meest raken. Voor veel bevolkingsgroepen geldt echter dat er nog geen bijbel in de eigen taal is.

Als veldwerker van Wycliffe heb je geen vast salaris. Je moet zelf een achterban organiseren. Ook Marian moet dus rondkomen van collecten en van giften van een eigen ‘vriendenkring’.

Graag vertel ik u over haar werk.

Voor tijd en locatie: zie pagina 3.

Jan Brussee

God zei:

‘Er moeten lichten aan het hemelgewelf komen om de dag te scheiden van de nacht. Ze moeten de seizoenen aangeven en de dagen en de jaren, en ze moeten dienen als lampen aan het hemelgewelf, om licht te geven op de aarde.’ De vierde dag.

Dag- en nachtlucht

‘God zei: ‘Ik wil de dag nog mooier maken en de nacht is ook nog te donker. Ik ga lampen maken om het land te verlichten’. God maakte twee lampen, een grote voor overdag, dat was de zon. En een kleine voor de nacht, dat was de maan. En Hij maakte alle sterren. Al die lampen, de zon, de maan en de sterren hing hij aan het hemeldak’. Zo staat het verhaal over de schepping van zon, maan en sterren in de Kinderbijbel Woord voor Woord. Dat is een mooie weergave van de bedoeling van het scheppingsverhaal.

De bijbelschrijvers durfden wel... In een tijd dat Egyptenaren de zon als een god aanbaden, de maan ook goddelijke krachten werden toegedicht en van de sterren werd gedacht dat die je lot bepaalden, moest je wel durven om die

‘goden’ ‘slechts’ lampen te noemen, opgehangen door God de Schepper.

Dat was een statement. Ze markeren de tijd, meer niet. Niet allerlei machten en invloeden hoeven je leven te bepalen. God staat daar altijd nog boven. Dat is een bevrijdende boodschap. Als Jezus van zichzelf zegt: ‘Ik ben het licht dat naar de wereld

is gekomen, opdat iedereen die in mij gelooft niet meer in de duisternis is’ (Joh. 12, 46), dan markeert Jezus ook de tijd, en meer! Alle duistere krachten konden hem er niet onder houden.

Geloven is ‘vrij staan’ tegenover alles wat ons minder mens maakt. Sinds de opstanding van Jezus kunnen wij altijd weer opstaan tegen het donker. God houdt vol: je mag steeds opnieuw mens worden!

Ds. Aart Verburg

Licht en Donker, Eli Content

Sobere Maaltijd, 25 maart, Voor Elkaar Leiden

Deze stichting (met Anbi) biedt plaatselijk ondersteuning aan kwetsbare kinderen, jongeren, volwassenen en ouderen, ongeacht afkomst en levensovertuiging. Uit liefde voor God en medemens. Dat doen wij niet alleen, maar samen met lokale kerken en diaconieën (het Diaconaal Platform Oegstgeest) en met andere maatschappelijke organisaties. Onze ondersteuning is altijd aanvullend bedoeld op de aanwezige professionele voorzieningen en zonder winstoogmerk. Persoonlijke aandacht en respect vieren de boventoon. De Stichting ondersteunt op het gebied van financiën: SchuldHulpMaatje; het vinden van (vrijwilligers)werk: JobHulpMaatje

en biedt individuele steun: Hulp In Praktijk. Hiernaast zijn er ook kleinere projecten, die bottom-up georgani-

seerd worden. Vrijwilligers komen uit de kerken, studentenverenigingen, de gemeentes en bedrijven.

Marc Aldewereld, coördinator SchuldHulpMaatje Oegstgeest en JobHulpMaatje (www.voorelkaarleiden.nl), komt u vertellen over dit werk.

Voor tijd en locatie: zie pagina 3.

God zei:

‘Het water moet wemelen van levende wezens, en boven de aarde, langs het hemelgewelf, moeten vogels vliegen.’ De vijfde dag.

Hij zegent hen

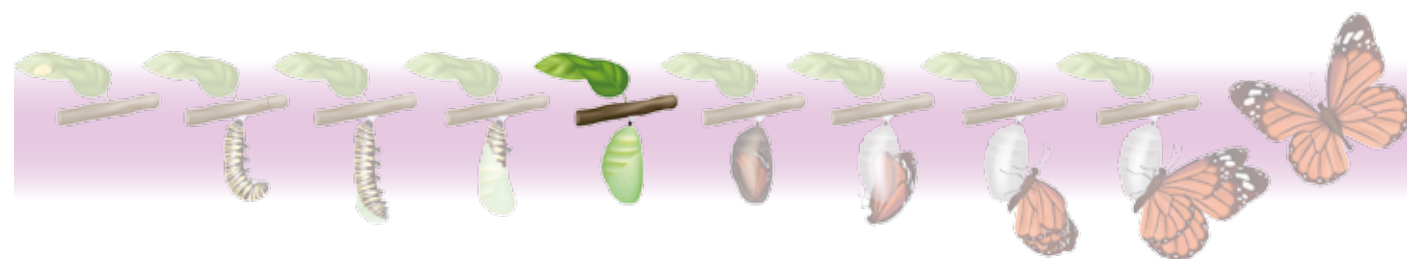
Jochem Myjer is een vogelaar. Toen hij dat vertelde, ging ik bij mezelf te rade. Als hij met al zijn drukte al het geduld op kan brengen om naar vogels te turen die zich verbergen in bossen, struiken en velden, waarom kan ik dat dan niet? Hetzelfde geldt voor vissen. Ik kan niet uren naar het wateroppervlak staren.

Jochem lijkt wat dat betreft meer op God dan ik, want het is niet zo vergezocht om Hem de eerste vogelaar te noemen. Het plezier spat er van af, als je leest hoe God op de vijfde scheppingsdag vogels en vissen schept – van alles wat vliegt, zweeft, zwemt en krioelt, ook zeemonsters, ze worden door Hem geschapen. God vindt er zoveel vreugde in om hen te ‘spotten’, dat Hij hen zegent, zodat ze talrijk worden en alle wateren en luchten bevolken.

Jezus spoort ook aan om naar de vogels te kijken. Hij wijst vooral op hun zorgeloosheid: vogels vertrouwen er op dat het goed komt. Ze maken zich geen zorgen over morgen. Daarmee zijn het bij uitstek dieren die passen bij Gods Koninkrijk. Nu is hun zorgeloosheid soms misplaatst – ook vogels komen om.

Maar met hun zorgeloosheid wijzen ze wel vooruit: Gods Koninkrijk komt! Het zou mooi zijn als wij iets van die zorgeloosheid zouden kunnen overnemen. Niet dat we niets hoeven te doen aan onze grote en kleine problemen. Vogels scharrelen ook hun kostje bij elkaar. Maar dat doen ze in het vertrouwen dat God uiteindelijk alles goed zal maken. Zijn wij voor God de Vader niet veel meer dan de vogels? Misschien moet ik toch wat vaker vogels kijken.

Ds. Pieter Kleingeld

Sobere Maaltijd, 1 april, Taizé in Libanon

De rechtvaardigen groeien op als een palm, als een ceder van de Libanon rijzen zij omhoog. (Psalm 92:13)

‘De ceder van Libanon’: het thema van de eerste jongeren Taizé ontmoeting in het Midden-Oosten.

Vorig jaar ben ik met veertien jongeren uit Nederland, een groep samengesteld via Kerk in Actie, naar Beiroet afgereisd voor deze onvergetelijke oecumenische bijeenkomst. Samen met de Raad van Kerken van het Midden-Oosten, organiseerde Taizé deze ontmoeting waar 1600 jongeren samen kwamen.

Naast vierhonderd jongeren uit Europa, kwam het grootste deel uit het Midden Oosten: uit Jordanië, Palestina, Egypte en Syrië. Jongeren die helemaal niet bekend zijn met Taizé, haar liederen en de herhalingen daarvan.

We kwamen samen om te ontmoeten, van elkaar te leren en tijd te nemen voor bezinning. We verbleven in gastgezinnen en bezochten nog twee projecten van Kerk in Actie aan de Syrische grens. Graag vertel ik u over mijn ervaringen.

Claire Visée

Voor tijd en locatie: zie pagina 3.

God zei:

‘De aarde moet allerlei levende wezens voortbrengen. Laten wij mensen maken die ons evenbeeld zijn, die op ons lijken.’ De zesde dag.

De creatieve mens

In Genesis 1:26-31 schiep God de mens als zijn evenbeeld. Wij mensen lijken op God, maar zijn niet gelijk aan God. We zijn verwant aan God. Wat betekent dit voor ons dagelijks leven? ‘Als evenbeeld van God hebben we een verantwoordelijkheid om ervoor te zorgen dat we op God lijken’, zei ds. Carel ter Linden recent.

Ons streven om evenbeeld van God te willen zijn, is nodig om elke dag te groeien in hoe God ons bedoeld heeft. Het is een appèl, waar we ons hele leven mee bezig zijn om het te verwezenlijken. Een niet geringe opdracht. Onze menselijke kant is immers ook onze onaffe kant.

Toelaten en beseffen dat we fouten maken, herinnert ons aan wat we nastreven. We zijn mens, individu in relatie met God, met anderen, met onze leefomgeving. God zoekt in ons

bondgenoten. Hij heeft ons verantwoordelijk gemaakt voor alles wat Hij geschapen heeft: de aarde en alles wat daarop woont.

Meer dan ooit wordt een appèl op ons gedaan betreffende onze omgang met de aarde. De overheid, ieder van ons én samen zullen we pijnlijke keuzes moeten maken, willen we een leefbare aarde behouden.

Hoopvol is hetgeen Stichting Urgenda en Greta Thunberg in gang hebben gezet. Het vraagt ook van ons creativiteit en vernieuwing. Niet langer is de mens de ‘kroon op de schepping’. Wij maken deel uit van het geheel. Iets wat wij nu weer

herontdekken, waardoor we met nieuwe ogen kijken naar de waarde en betekenis van alles wat ons omringt: planten, bomen, dieren, water en lucht.

Gerrie Kooijman,
pastoraal werker VVP

Passieconcert, 4 april

Op deze dag brengt Cappella pro Cantibus passiemuziek ten gehore die meevoert van verstilde klaagzang tot een uitbundig *Hallelujah*. Uitgangspunt voor dit programma is de koorklassieker *Messiah* van Georg Friedrich Händel. Vanwege de tijd van het jaar voert het koor alleen deel II uit, dat zich toespitst op Jezus' dood, wederopstanding en hemelvaart. Händels kennis van de Italiaanse muziekwereld vormt aanleiding om een deel uit de *Lamentationes Jeremiae Prophetarum* van Francesco Durante te laten horen samen met het achtstemmige

ge *Crucifixus* van Antonio Lotti. Van de Boheemse componist Jan Dismas Zelenka zingt het koor het *Nisi Dominus* en *Et resurrexit*. Dit vormt de opmaat voor deel II van de *Messiah*, dat wordt afgesloten met het jubelende *Hallelujah*. Medewerking aan dit concert verlenen o.a. de solisten Bobbie Blommesteijn en Harm Huson en het Nederlands Begeleidingsorkest. Het

geheel staat onder leiding van dirigent Rens Tienstra.

Tijd/locatie: 20.15 uur, Regenboogkerk

Kaarten: € 15,- via de website en € 17,50 aan de zaal.

Zie ook: www.cappellaprocantibus.nl

Witte Donderdag, 9 april

Kom, eet en vier mee!

Dit jaar vieren we op een bijzondere wijze Witte Donderdag: aan tafel! Alle leeftijden zijn uitgenodigd om te horen én te zien én te proeven hoe Jezus met zijn vrienden Pesach vierde, en hoe hij tijdens die maaltijd de opdracht gaf om altijd weer aan hem te denken, wanneer wij brood en wijn delen. We zitten aan tafels in de kerk. In de dienst zien we en proeven we wat er bij het joodse paasfeest op tafel staat: matzes, zout water, bittere kruiden, maar ook zoet (charoset): 7 symbolische gerechten. We eten een sobere maaltijd. We vieren de maaltijd van de Heer, met brood en wijn. We sluiten af met gebed en lied. Het is voor de PGO geen nieuwe traditie, maar een oude die weer in ere wordt hersteld.

Datum/tijd: 9 april 18 uur tot uiterlijk 19.30 uur

Locatie: Regenboogkerk

Aanmelding: kamphuis.p@hotmail.com (Pieterneel Kamphuis).

Er komen ook interkenlijsten in de kerk te liggen. Kom, eet en vier mee!

Ds. Rian Veldman

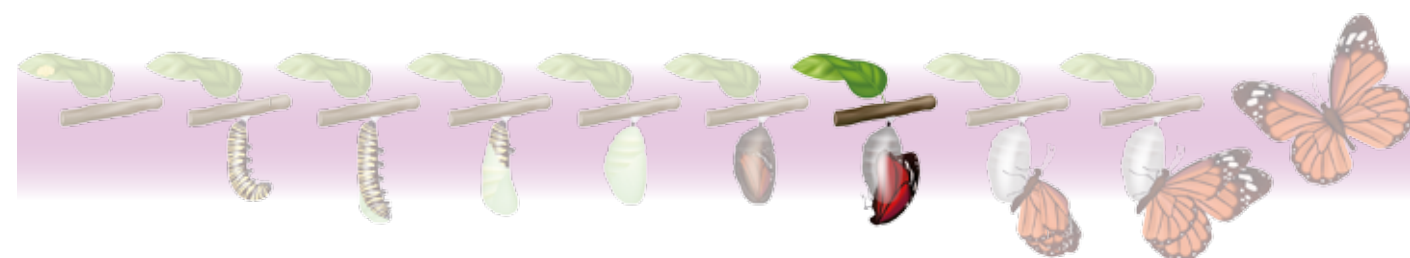

'Transforming our World' Jaap Binnema

Witte Donderdag: 'Transforming our World'

De opwarming van de aarde vraagt om een diepgaande transformatie van onze manier van leven. Maar hoe geef je richting aan een transformatie die de hele mensheid raakt? Sinds 2015 werken de leden van de Verenigde Naties aan 17 Duurzame Ontwikkelingsdoelen. Zij zijn deel van de 2030 Agenda voor Duurzame Ontwikkeling 'Transforming our World'. Die agenda is een krachtige en wereldwijde oproep tot actie. De doelen zijn gerangschikt naar prioriteit. Doel nummer één is *geen armoede*. Nummer twee: *geen honger*. Bij het lezen van deze agenda dacht ik aan Jezus' oproep tijdens zijn laatste avondmaal. Hij vroeg zijn vrienden brood en wijn met elkaar te blijven delen. Hij drukte hen op het hart: heb elkaar lief, wees bij hen die dat het meest nodig hebben. Jezus nodigt ook ons uit om naar elkaar om te zien. Hij vraagt ons om ons tafelblad als het ware oneindig uit te schuiven, zodat niemand achter blijft. Hij roept ons op aan een nieuwe wereld te werken, zonder honger en armoede.

Nereida Lugo Flores

Goede Vrijdag, 10 april

Goede Vrijdag

En dan, ondanks alle hoop dat Jezus een goede koning zou worden en tijden van onderdrukking werkelijk zouden veranderen, wordt Jezus na een schijnproces veroordeeld en vermoord. Wat kan dáár nu goed aan zijn? Jezus vertelt ons er zelf van. Hij verwachtte dat hij gedood zou worden.

Hij vergeleek zijn sterven met een graankorrel die je in de grond zaait. Die wordt in de aarde gestopt, aan het zicht onttrokken en begraven. Het is maar een klein zaadje. Maar wat

daarna uit de grond komt is in aantal misschien wel honderd keer meer dan er gezaaid is. De betekenis van Jezus' krachtige boodschap werd juist vanwege het compromisloze karakter van Jezus pas echt duidelijk. Hij bracht het op zijn moordenaars nog te vergeven terwijl hij stervende was.

Dat iemand zoiets bovenmenselijks kan doen maakte duidelijk dat het hier niet om een mens, maar om God ging. Dit sterven, zou na Pasen blijken, leidde tot die grote beweging die kerk heet en nú bestaat.

Ds. Iris van der Heul

Stille Zaterdag, 11 april

Stille Zaterdag

Om ons heen voelen we verwarring. Wie nieuwe hoop leek te brengen is niet meer. En in die verwarring stilte: wat te verwachten? Kennen we de stilte nog? Om ons heen is veel geluid. Lawaai van wapengekletter, van mensen die tegen elkaar opstaan. Maar ook muziek, stemmen die samen de mooiste harmonieën voortbrengen.

En nu dus de stilte van deze zaterdag. Het is de stilte waarin alle hoop is vergaan.

Een diepe duisternis omringt deze stilte. En hoewel die stille duisternis vaak ver van ons weg staat, is ze ook herkenbaar, op al te veel momenten in ons leven dat we niet weten hoe nu verder, overmand door tekort, gemis, verdriet. Hopelijk weten we dan mensen om ons heen met wie we op kunnen staan, met wie we samen de toekomst in kunnen kijken, ook al lijkt die nu onbereikbaar. En samen de stilte beleven is echt anders dan alleen. Van de stilte van deze zaterdag weten we dat elke keer, na een nieuwe stilte, opnieuw een schepping begint.

Het is al begonnen.....

Geert ter Horst

Muziek en stilte op Stille Zaterdag

Stille Zaterdag: een moment om op adem te komen. Ervaar de stilte die de veertigdagentijd afsluit en het paasfeest inleidt.

In een meditatieve sfeer, begeleid door liederen in de stijl van Taizé, gaan we op zoek naar de rust die God geeft. Iedereen is van harte welkom!

Datum/tijd: zaterdag 11 april, 19.30 uur

Locatie: Rehobotherk, Lijtweg 1, Oegstgeest.

Marion Kuiper

PASEN, 12 en 13 april

...Ik, zegt Hij, ga iets nieuws beginnen
het is al begonnen, merk je het niet?

VROEGE PAASJUBEL

12 april 6.30 uur Groene Kerk

'Liefde is licht, opnieuw geboren'

In een traditie van inmiddels al weer een groot aantal jaren verzamelt een aantal mensen zich op Paasmorgen in de vroege van de dag bij de Groene Kerk. Samen vieren we dat het licht van God niet te doven is. De zon komt op, we lopen zingend, biddend en soms in stilte over de begraafplaats en weten ons verbonden met heden, verleden en toekomst.

Na afloop hebben we samen een eenvoudig ontbijt.

Diensten en vieringen

voor de periode van 23 februari tot en met 19 april 2020

REGENBOOGKERK

Protestantse Gemeente te Oegstgeest
Op zondag kinderoppas en kinderneven-dienst
Vanaf 1 april zijn de vieringen in de Groene of Willibrordkerk

zo	23 feb	10.00	ds. R.C. Veldman, Jeugdkapeldienst
wo	26 feb	19.30	Aswoensdag , oecumenische viering in de H. Willibrord, diaken P. Winnubst en
zo	1 mrt	10.00	ds. I.E. van der Heul, Maaltijd van de Heer
zo	8 mrt	10.00	ds. R.C. Veldman
zo	15 mrt	10.00	ds. I.E. van der Heul, diaco-nale viering, PGO-cantorij
zo	22 mrt	10.00	ds. R.C. Veldman, Maaltijd van de Heer
zo	29 mrt	10.00	ds. A. Verburg
do	9 apr	18.00	Witte Donderdag , ds. R.C. Veldman, bijzondere maaltijdviering

GROENE OF WILLIBRORDKERK

Protestantse Gemeente te Oegstgeest
Op zondag kinderoppas en kinderneven-dienst

wo	4 mrt	17.45	Sobere Maaltijd
		19.30	Avondgebed 1
wo	11 mrt	17.45	Sobere Maaltijd
		19.30	Avondgebed 2
wo	18 mrt	17.45	Sobere maaltijd
		19.30	Avondgebed 3
wo	25 mrt	17.45	Sobere maaltijd
		19.30	Avondgebed 4
wo	1 apr	17.45	Sobere maaltijd
		19.30	Avondgebed 5
zo	5 apr	10.00	Palmzondag , ds. R. C. Veldman
wo	8 apr	19.30	Avondgebed 6
vr	10 apr	19.30	Goede Vrijdag , ds. I.E. van der Heul
za	11 apr	22.00	Paasnacht, ds. A. Verburg, met projectkoor
zo	12 apr	6.30	vroege paasjubel in en rond de kerk
		9.45	Eerste Paasdag , paasjubel
		10.00	ds. I.E. van der Heul, PGO-cantorij
zo	19 apr	10.00	ds. R.C. Veldman
		19.00	oecumenische Taizé-viering zie hiernaast

Autodienst

Noord: Groene of Willibrordkerk

zo	23 feb	Conneke Mulder	517 68 56
zo	1 mrt	Jan Bos	517 76 79
zo	8 mrt	Jochem Taal	515 57 17
zo	15 mrt	Tim Reedijk	517 54 43
zo	22 mrt	Hanneke en Lex Huisman	517 35 29
zo	29 mrt	René Kammenga	06 - 22 19 81 22
zo	5 apr	Piet Bouwman	517 06 02
zo	12 apr	Conneke Mulder	517 68 56
zo	19 apr	Jan Bos	517 76 79

Zuid: Regenboogkerk

zo	23 feb	Jan Robert Delver	517 28 88
zo	1 mrt	Bas van Rijswijk	515 52 00
zo	8 mrt	Jacob Maandag	517 20 24
zo	15 mrt	Dirk Jan de Ruijter	517 61 58
zo	22 mrt	Marianne Smit-Jellema	517 41 69
zo	29 mrt	Ed Noordijk	517 10 36
zo	5 apr	Tjerk de Wit	517 07 93
zo	12 apr	Joke Zuiderduijn	517 13 52
zo	19 apr	Bas van Rijswijk	515 52 00

DUINZIGTCOLLEGE

Nederlands Gereformeerde Kerk

iedere zondag kinderclubs van 0-12 jaar

zo	23 feb	10.00	mw. A. Siepelinga
zo	1 mrt	10.00	ds. P. Kleingeld
zo	8 mrt	10.00	ds. P. Kleingeld
zo	15 mrt	10.00	ds. P. Kleingeld, met Gkv
zo	22 mrt	10.00	ds. P. Kleingeld
zo	29 mrt	10.00	hr. B. Dijkstra Geuze, R'dam
zo	5 apr	10.00	Palmzondag , ds. P. Kleingeld
do	8 apr	19.30	Witte Donderdag , ds. J. Knol, met Gkv in Rehobothkerk
vr	10 apr	19.30	Goede Vrijdag , br. B. Dijkstra-Geuze, met Gkv
za	11 apr	19.30	Stille Zaterdag
zo	12 apr	10.00	Pasen , ds. P. Kleingeld, met Gkv
zo	19 apr	10.00	ds. P. Kleingeld

REHOBOTHKERK

Gereformeerde Kerk vrijgemaakt

zo	23 feb	10.00	leesdienst
zo	1 mrt	10.00	ds. M. Boersema
		16.30	ds. M. de Jong
zo	8 mrt	10.00	mw. A. Siepelinga
		19.00	ds. E. Buitendijk
wo	11 mrt	19.30	Biddag leesdienst
zo	15 mrt	10.00	ds. P. Kleingeld, met NGK in Duinzigtcollege
		16.30	ds. A.J. Noort

zo	22 mrt	10.00	ds. A.J. Noort
		16.30	Praise
zo	29 mrt	10.00	ds. H. Horsman
		16.30	ds. M. Boersema
zo	5 apr	10.00	Palmzondag , ds. W. Griffioen
		16.30	ds. P. Kleingeld, met NGK in Rehobothkerk
do	9 apr	19.30	Witte Donderdag , ds. J. Knol, met NGK in Rehobothkerk
vr	10 apr	19.30	Goede Vrijdag , br. B. Dijkstra-Geuze, met NGK in Duinzigtcollege
za	11 apr	19.30	Stille Zaterdag , viering
zo	12 apr	10.00	Pasen , ds. P. Kleingeld, met NGK in Duinzigtcollege
zo	19 apr	10.00	br. B. Dijkstra-Geuze
		19.00	oecumenische Taizé-viering in de Groene Kerk, zie hiernaast

R.K. PAROCHIE H. AUGUSTINUS PAROCHIEKERN H. WILLIBRORD

autodienst: 517 32 87

iedere zondag kinderwoorddienst en crèche elke laatste maandag van de maand van 20.15-21.00 uur Rozenkrans met meditatie-teksten
elke woensdag om 11.30 uur Getijdengebed + Aanbidding

7e zondag door het jaar

za	22 feb	19.00	Eucharistie, M. Hagen
zo	23 feb	11.00	Eucharistie, B. Plavčić
wo	26 feb	19.30	Aswoensdag , oecumeni-sche viering in de H. Willibrord, diaken P. Win nubst en ds. A. Verburg, PGO-cantorij

1e zondag Veertigdagentijd

za	29 feb	19.00	Eucharistie, pater P. Magnin
zo	1 mrt	11.00	viering in Wassenaar , afscheid pastoor M. Hagen

2e zondag Veertigdagentijd

za	7 mrt	19.00	Eucharistie, B. Plavčić
zo	8 mrt	11.00	Eucharistie, installatie pastoor R. Franken, Gemengd koor

3e zondag Veertigdagentijd

za	14 mrt	19.00	viering in Katwijk
zo	15 mrt	11.00	Eucharistie, B. Plavčić, Schola

4e zondag Veertigdagentijd

za	21 mrt	19.00	Eucharistie , R. Franken
zo	22 mrt	11.00	Eucharistie, pater P. Magnin

5e zondag Veertigdagentijd

za	28 mrt	19.00	viering in Katwijk
zo	29 mrt	11.00	Eucharistie, R. Franken/ P. Winnubst

Palmzondag

za	4 apr	19.00	Eucharistie, B. Plavčić
zo	5 apr	11.00	Eucharistie, mgr. A. van Luyn/P. Winnubst Dameskoor + Kinderkoor

Voor de volgende vieringen zijn helaas de voorgangers nog niet bekend.
di 7 apr 19.30 Viering van boete en verzoening,

do	9 apr	19.00	Witte Donderdag , Eucharistie, Schola
vr	10 apr		Goede Vrijdag
		15.00	Kruisweg, cantor
		19.00	Kruishulde, Gemengd koor
za	11 apr	?	Paaswake, Dameskoor

Pasen

zo	12 apr	11.15	Eucharistie, Schola
ma	13 apr	11.00	Eucharistie, Cantor

2e zondag van Pasen

za	18 apr	19.00	Eucharistie,
zo	19 apr	11.00	Eucharistie,

Doordeweekse vieringen:

dinsdag	9.00	ochtendmis
donderdag	9.00	ochtendmis

VAN WIJCKERSLOOTH EN RUSTENBORCH

Na overleg met de kerkvrijwilligers is het volgende over de diensten besloten: we gaan naar één viering op zondag en die begint om 10.30 uur. De viering zal een wisselend karakter hebben maar in alle vieringen bent u welkom.

Vanaf zondag 18 augustus worden de vieringen georganiseerd in de Brasserie in Rustenborch. Naar verwachting blijft dat 8 à 10 maanden zo, in elk geval totdat de verbouwing gereed is.

zo	23 feb	10.30	Gezamenlijk, Marion van Roon
----	--------	-------	------------------------------

zo	1 mrt	10.30	Eucharistie, B. Wehlin, ofm
zo	8 mrt	10.00	Gezamenlijk, Monique Monnoye
zo	15 mrt	10.30	Gezamenlijk, Marion van Roon
zo	22 mrt	10.30	Protestants, Annemarie Gerritsen
zo	29 mrt	10.30	Gezamenlijk, Nabor Langstraat
zo	5 apr	10.30	Palmpasen , Eucharistie, B. Wehlin
zo	12 apr	10.30	Pasen , Gezamenlijk, pastores van het huis
zo	19 apr	10.30	Protestants, Annemarie Gerritsen

Bezinningscentrum KRUISPUNT

Rivierduinen, locatie Oegstgeest

zo	23 feb	10.30	pastor S. Poppe-Rienks
zo	1 mrt	10.30	pastor J. Biemans
zo	8 mrt	10.30	pastor J. Biemans
zo	15 mrt	10.30	pastor S. Poppe-Rienks
zo	22 mrt	10.30	pastor S.P. van 't Wout
zo	29 mrt	10.30	pastor S. Poppe-Rienks
zo	5 apr	10.30	Palmpasen , nog niet bekend
zo	12 apr	10.30	Pasen , nog niet bekend
zo	19 apr	10.30	nog niet bekend

ALRIJNE ZIEKENHUIS LEIDEN

(voorheen Diaconessenhuis)

zo	23 feb	10.15	geen viering
zo	1 mrt	10.15	Tamara Michalczyk
zo	8 mrt	10.15	geen viering
zo	15 mrt	10.15	H. de Groot
zo	22 mrt	10.15	geen viering
zo	29 mrt	10.15	Dirk Gudde
zo	5 apr	10.15	geen viering
zo	12 apr	10.15	Pasen , H. de Groot
zo	19 apr	10.15	geen viering

LEIDS UNIVERSITAIR MEDISCH CENTRUM

zo	23 feb	10.00	Zin in Zondag
zo	1 mrt	10.00	Viering, ds. Ria Pasterkamp
zo	8 mrt	10.00	Zin in Zondag
zo	15 mrt	10.00	Viering, Arend van Baarsen
zo	22 mrt	10.00	Viering, pastor Hans Evers
zo	29 mrt	10.00	Zin in Zondag
zo	5 apr	10.00	Zin in Zondag
wo	8 apr	19.30	Passieconcert
zo	12 apr	10.00	Pasen , viering, ds. R. Pasterkamp
zo	19 apr	10.00	Zin in Zondag

PAULUSKERK, VOLLE EV. GEM.

11.00 uur

zo	23 feb, 1, 8, 15, 22 en 29 maart, 5, 12 en 19 april
----	---

REGENBOOGKERK, ADVENTISTEN

elke zaterdag:
10.00 uur Sabbatschool, 11.00 Eredienst

DORPSCENTRUM, St. Evangelische Gemeenschap

zo	23 feb	10.00	C. Terpstra, HI-Ambacht
zo	1 mrt	10.00	W. van der Velden, Putten
zo	8 mrt	10.00	B. van den Bosch, Veenendaal
zo	15 mrt	10.00	T. Mey, Nijkerk
zo	22 mrt	10.00	P. van der Lugt, Naaldwijk
zo	29 mrt	10.00	H. van Hall, Amstelveen
zo	5 apr	10.00	T. Mey, Nijkerk
vr	10 apr	19.30	Goede Vrijdag , P. van der Lugt, Naaldwijk
zo	12 apr	10.30	Pasen , P. Stolk, HI-Ambacht
zo	19 apr	10.00	J. Nugter, Katwijk aan Zee

Oecumenische Taizévieringen

De eerste viering van 26 januari is al geweest, maar de tweede viering is op zon-dag 19 april, 19 uur, in de Groene of Willibrordkerk.
De derde keer is op zondag 17 mei, 19.00 uur, in de Regenboogkerk.

Je bent telkens van harte welkom om vanaf 18.30 uur de Taizélieden vierstemmig te oefenen.

namens de Taizéwerkgroep,
Els Noort (GKV), ds. Pieter Kleingeld (NGK) en ds. Rian Veldman (PGO)

